

УКРАЇНА

(19) UA (11) 47520 (13) C2
(51) B A01G7/00, A01G23/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ ДЕРЕВ ХВОЙНИХ ПОРІД

1

2

(21) 99116065
(22) 04 11 1999
(24) 15 07 2002
(46) 15 07 2002, Бюл. № 7, 2002 р.
(72) Гриб Володимир Макарович
(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(56) WO 8519695 27 07 1995
RU 2067388 10 10 1996

RU 2053645 10 02 1996 Полубояринов О.И. Сучковатость древесного сырья, Л., 1972. ГОСТ 8486-66
(57) Спосіб визначення якості дерев хвойних порід, що містить виміри їх діаметрів та висот, з подальшими розрахунками, який відрізняється тим, що виміри діаметрів та висот модельних дерев проводять на рівні перших мертвих та перших живих сучків, а також по середині зон сучкуватості

Винахід відноситься до газового господарства, зокрема до методів оцінки якості деревини на корню.

Відомо, що сортність деревини встановлюють при розкрію стовбурів на сортименти та розпилюванні останніх на пиломатеріали де видно стан та розміри сучків, які впливають на якість пилопродукції.

При відводі насаджень в рубку проводять перелік дерев, при якому визначають середні таксаційні показники деревостану, на підставі яких визначають запас насадження. З трьох центральних ступенів товщин відбирають по три модельних дерева і роблять відповідні виміри. Встановлюють розряд висот насадження та визначають запас деревини.

Найбільш близьким до пропонуваного винаходу є спосіб визначення сортності деревини шляхом відбору модельних дерев серед насадження, їх рубку та виміри трьох основних зон стовбура, після чого можна встановити приблизно сортність ділової деревини (О.И. Полубояринов. Сучковатость древесного сырья. Л. 1972. Стр. 31 - 35). Цей спосіб дозволяє оцінювати ту деревину, яка вже зрізана, тобто для проведення оцінки витрачається велика питома енергія.

Недоліком цього способу є те, що сортність пилопродукції може бути встановлена тільки після її виготовлення (ГОСТ 8486-66).

Винаходом ставиться завдання оцінки деревостану на пні.

Пропонується спосіб визначення якості дерев хвойних порід, що містить виміри їх діаметрів та висот, з подальшими розрахунками, який відрізняється тим, що виміри діаметрів та висот модель-

них дерев проводяться на рівні перших мертвих та перших живих сучків, а також по середині зон сучкуватості. По цих даним проводять розрахунок об'ємів зон стовбура в залежності від сучкуватості, а по співвідношенню цих зон судять про якість деревини.

На фіг. 1а показано поздовжній переріз стовбура з першими мертвими сучками на висоті 7 - 8 м. На фіг. 1б показано поздовжній переріз стовбура, на якому перші мертві сучки знаходяться на висоті 11 - 12 м.

Наприклад. На фіг. 1а, об'єм стовбура складає $1,08\text{ м}^3$. При цьому об'єм безсучкової деревини складає $0,43\text{ м}^3$, або 40%, об'єм зони стовбура з сучками, які не зрослися становить $0,38\text{ м}^3$, або 35%, та об'єм зони стовбура з сучками що зрослися - $0,27\text{ м}^3$, або 25% від загального об'єму стовбура.

На фіг. 1б, об'єм стовбура складає $0,86\text{ м}^3$. При цьому об'єм безсучкової деревини становить $0,46\text{ м}^3$, або 53%, об'єм зони стовбура з сучками, які не зрослися становить $0,24\text{ м}^3$, або 29%, та об'єм зони з сучками що зрослися - $0,24\text{ м}^3$, або 18%.

Аналізуючи ці приклади робимо висновок, що на фіг. 1б, не дивлячись на менший загальний об'єм стовбура, вихід безсучкової деревини (відповідно і дошок вищого гатунку) буде більший, що дає можливість більш об'єктивно оцінити вартість лісонасаджень за даними показниками на корені.

Для визначення співвідношення безсучкової та сучкової деревини заміряють висоту прикріплення першого мертвого сучка та діаметр стовбура на цій висоті. Потім заміряють висоту місця знаходження першого здорового сучка та діаметр стовбура на цій висоті. Далі вимірюють загальну висо-

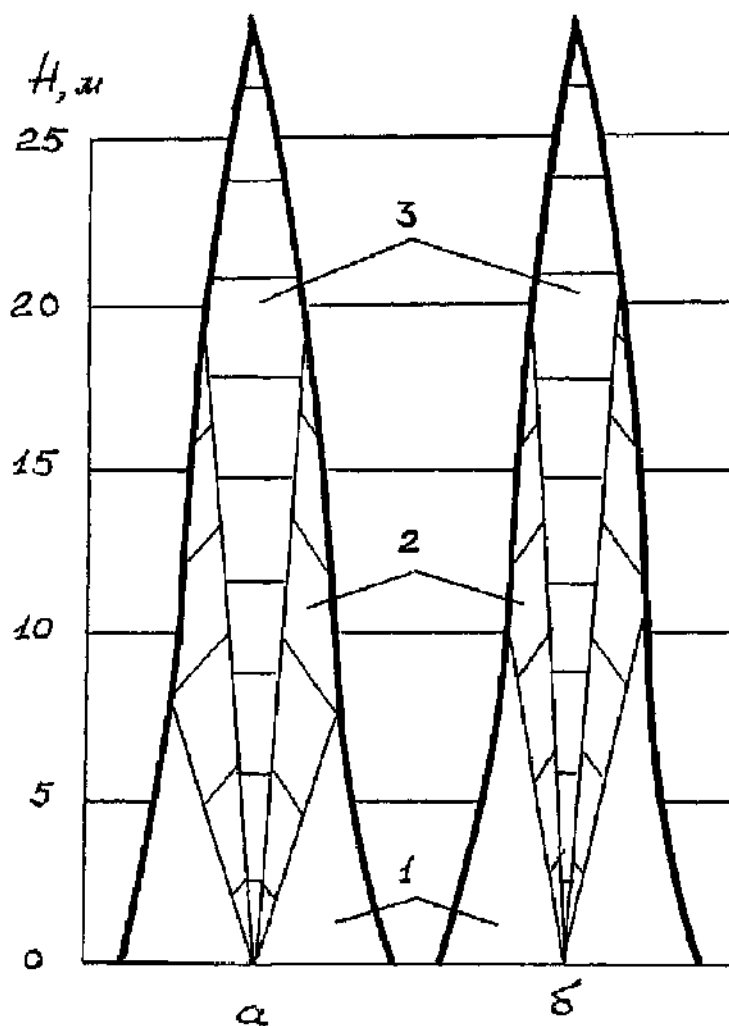
(13) C2

(11) 47520

(19) UA

ту дерева та його діаметр на пні. Після чого вимірюють діаметри на середині кожної з трьох зон. За

цими даними визначають об'єм трьох зон стовбура та їх співвідношення

Фіг.

ДП «Український інститут промислової власності» (Укрпатент)
вул. Сим'ї Хохлових, 15, м. Київ, 04119, Україна
(044) 456 – 20 – 90

ТОВ «Міжнародний науковий комітет»
вул. Артема, 77, м. Київ, 04050, Україна
(044) 216 – 32 – 71